

Анастасія Аксютіна,
старший викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ПРОДЮСЕР ЯК СТОРОНА ДОГОВОРУ ПРО НАДАННЯ ПРОДЮСЕРСЬКИХ ПОСЛУГ

Останнім часом процес створення літературно-художніх творів відбувається авторами у тісній співпраці із продюсерами, які здійснюють організаційні, маркетингові, фінансові функції щодо створення та використання результату творчої діяльності. З метою удосконалення термінологічного апарату цивільного законодавства, а також усунення протиріч між поняттями, які використовуються в сфері інтелектуальної власності, існує нагальна необхідність визначити і дослідити такий термін як «продюсер». Так, в понятійний апарат цивільного права введено лише одне поняття «продюсер фільму» - під яким розуміється фізична або юридична особа, яка організує та фінансує створення аудіовізуального твору [1], або яка бере на себе ініціативу і відповідальність за фінансування, виробництво та розповсюдження фільму [2].

Як відомо, слово «продюсер» - англійського походження (від лат. «створювати», «проводити») і означає довірену особу кінокомпанії яка здійснює ідейно-художній та організаційно-фінансовий контроль за постановкою фільму. Якщо звернутися до словника іншомовних слів, то під продюсером розуміється адміністративно-фінансовий організатор діяльності зі здійснення певного комерційного проекту (різних шоу, концертів, телепрограм, запису альбомів, дисків, відеокліпів, тощо) [3]. Великий тлумачний словник визначає продюсера, як адміністративного та фінансового організатора діяльності співака або естрадного ансамблю (концертів, гастролів, музичних альбомів, та ін.) [4]. Як бачимо, на даний час в цивільному праві термін продюсер розглядається достатньо вузько, і лише обмежується діяльністю з виробництва фільму.

Термін «продюсер» є загальноживаним в закордонній практиці, про це свідчить не тільки американський досвід, а і досвід інших європейських країн, зокрема, в Британському театрі продюсерами називають режисерів-постановників вистав, у бродвейському театрі продюсер працює разом з власником театру. Більшість п'єс сучасних американських драматургів, поставлених на Нью-Йоркській сцені (окрім тих що є національним надбанням) ставляться за Затвердженим Постановочним Контрактом (ЗПК) Гільдії Драматургів в результаті переговорів між продюсером і автором з дозволу Гільдії [5].

Виходячи із самого визначення поняття «продюсер», можна зробити висновки, що це особа яка не тільки здійснює організаторські функції, але бере на себе комерційні ризики та фінансову відповідальність за результати творчого проекту а також бере участь в розподілі прибутку. Тому вживання такого іншомовного слова в законодавстві є виправданим, оскільки адекватного замінника, який би найбільш повно відображав суть функцій даної особи немає. Існує синонім як творець, але всю повноту прав та обов'язків даний термін не відображає, оскільки чинне законодавство України творцями визнає авторів, тобто фізичних осіб, творчою працею якої створений об'єкт права інтелектуальної власності, нічого не кажучи про його організаторські функції.

Отже, на нашу думку, продюсер - це фізична чи юридична особа, що проводить діяльність, спрямовану на створення комерційно привабливого продукту в сфері мистецтва шляхом здійснення довгострокових творчих та/або матеріальних вкладень в об'єкт у поєднанні зі здійсненням організаційних, технічних, рекламних, забезпечувальних функцій, а також фінансового, кадрового й іншого видів контролю за процесом «творчого виробництва».

З метою уніфікації, уникнення розпорошення та протиріч між різними поняттями в сфері інтелектуальної власності, а також враховуючи багатогранну правову природу продюсерської діяльності, яка в свою чергу передбачає великий обсяг прав та обов'язків сторін – учасників такого правочину доцільним вбачається введення на законодавчому рівні поняття «продюсер», що також буде сприяти входженню України в Європейську спільноту.

---

1. Про авторське право і суміжні права. Закон України від 23.12.1993 р. №3792-ХІІ// Відомості Верховної Ради України. 1994. № 13. ст.64.

2. Про кінематографію. Закон України від 13.01.1998 р. №9/98-ВР// Відомості Верховної Ради України.1998. №22. ст. 114.

3. Шевченко Л.І. Новий словник іншомовних слів: близько 40 000 сл. і словосполучень, Київ, 2008 с. 205.

4. Шевченко Л.І. Великий тлумачний словник. Сучасна українська мова. Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО». 2008 с. 704

5. Атанесян А. А. Наука продюсировать. *Искусство кино*, 2013, С. 107-108.